

Did Hashem Work During Bein Hashemashos?

INTRODUCTION	1
TEN THINGS CREATED BEIN HASHEMASHOS	3
EARLIER BEIN HASHEMASHOS	3
UP UNTIL THE LAST MOMENT	4
CREATION OF POTENTIAL.....	8
WORK FOR THE RIGHTEOUS AND WICKED	12
HASHEM'S BEIN HASHEMASHOS	13
DEEPER DIMENSIONS.....	16
INTERMEDIATE STATE	20
WHY DURING BEIN HASHEMASHOS?.....	21
BRINGING TOGETHER OPPOSITES.....	24
BEIN HASHEMASHOS OF SEVENTH MILLENNIUM.....	26
APPENDIX – RAIN AND WIND ON SHABBOS.....	27

Introduction

In the *Aseres HaDibros* the verses state, “The seventh day is Shabbos to Hashem, you shall not do any work . . . for in six days Hashem made the heavens and the earth . . . and He rested on the seventh day.”¹ Similarly in the account of the Creation, the verse states, “[Hashem] ceased on the seventh day from all the work that He had been doing. Hashem blessed the seventh day and sanctified it, for on it He ceased from all His work.”²

(1) שמות (כ, י-יא): “וַיִּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת לַה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ עִבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וַיְהִי מִתְּחִלָּה וַיְבָרֶךְ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשֵׁהוּ.”

(2) בראשית (ב, ג-ג): “וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשֵׁהוּ אֹתוֹ כִּי בּו שְׁבַת מִכָּל מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.”

The transition period between one day and the next ("twilight") is referred to as *Bein Ha-Shmoshos*³ – a time span between was is clearly known to be daytime and the time that is certainly night.

As a result of its ambiguous nature, it remains unclear as to which of the following three are true: 1) it is a combination of day and night; 2) it is entirely day; 3) it is entirely night.⁴ Due to this doubt, the period of *bein hashemashos* is treated with the stringencies of both day and night, and the prohibitions of Shabbos take effect from its commencement.⁵ [There are, however, certain leniencies during *bein hashemashos* with regard to Rabbinic prohibitions, in cases of great need⁶ or of genuine necessity for Shabbos.⁷]

Our resting from work on Shabbos is modeled after Hashem's rest (as quoted above). Additionally, the Sages teach that Hashem observes the mitzvos that He commands the Jewish people to follow.⁸ Consequently, we would expect that Hashem would have

(3) ראה שבת (לד, ב): "ואיזהו בין השמשות – משתשקע החמה כל זמן שפני מזרח מאדימין [שנראה אדמומית חמה בעבים], הכסוף [השחיר] התחתון [של כיפת הרקיע הסמוכה לארץ] ולא הכסוף העליון [גובהה של כפה אינה ממהרת להכסוף] – בין השמשות, הכסוף העליון והשוה לתחתון – זהו לילה, דברי רבי יהודה. רבי נחמיה אומר: כדי שיהלך אדם משתשקע החמה חצי מיל [זהו שיעור אורך בין השמשות, ולאחר חצי מיל הוא לילה]. רבי יוסי אומר: בין השמשות כהרף עין [כשיעור קריצת עין, ברפיון ולא בחזקה], זה נכנס וזה יוצא [הלילה נכנס והיום יוצא, יציאת זה עם כניסת זה, כשהם מתפרשין קרי בין השמשות, וכל דמקמי הכי - הוי יום מעליא], ואי אפשר לעמוד עליו".

(4) שבת (לד, ב): "תנו רבנן, בין השמשות ספק מן היום ומן הלילה [כלומר ספק יש בו משניהם, רש"י], ספק כולו מן היום, ספק כולו מן הלילה [הרי שלשה ספיקות]".

(5) שבת (שם): "מטילין אותו לחומר שני ימים [לפיכך מטילין עליו חומר שני הימים, ולקמן מפרש למאי הילכתא שייך לומר שמה יש בו משניהם]".

רמב"ם (שבת ה, ד): "משתשקע החמה עד שיראו שלשה כוכבים בינוניים הוא הזמן הנקרא בין השמשות בכל מקום, והוא ספק מן היום ספק מן הלילה ודנין בו להחמיר בכל מקום, ולפיכך אין מדליקין בו".

(6) ראה שו"ע (או"ח רסא, א): "ספק חשיכה, והוא בין השמשות . . אין מעשרים את הודאי ואין מטבילין את הכלים ואין מדליקין את הנרות ואין מערבין עירובי תחומין (וע"ל סי' טט"ו ס"ב), אבל מעשרין את הדמאי וטומנין את החמין ומערבין עירובי חצירות (וע"ל סי' שצ"ג). ומותר לומר לא"י, בין השמשות, להדליק נר לצורך שבת; וכן לומר לו לעשות כל מלאכה שהיא לצורך מצוה או שהוא טרוד ונחפו עליה".

שו"ע (או"ח שמב, א): "כל הדברים שהם אסורים מדברי סופרים לא גזרו עליהם בין השמשות, (וע"ל סי' רס"א וס"ס ש"ז), והוא שיהא שם דבר מצוה או דוחק, כיצד, מותר לו בין השמשות לעלות באילן, או לשוט על פני המים להביא לולב או שופר, וכן מוריד מהאילן או מוציא מהכרמלית עירוב שעשה, וכן אם היה טרוד ונחפו לדבר שהוא משום שבות, מותר בין השמשות; ומטעם זה מותר לומר בין השמשות לעכו"ם להדליק לו נר לשבת".

ובשו"ע אדה"ז (שמב, א): "ויש מי שהיה מסתפק אם התירו כל זה גם במוצאי שבת בין השמשות כי שמה מספק לא פקעה קדושת עצם היום, ויש להקל (עיין מגן אברהם סוף סי' תר"כ) ג' וסי' תקפ"ח".

(7) ראה שו"ע אדה"ז (שמב, א) במוסגר: "(או שהוא צורך גמור לשבת אף על פי שאינו צורך גדול כגון לערב עירובי חצרות כדי שיוכל לטלטל מבית לחצר)". ושם (רסא, קו"א א): "ואפשר דכל שהוא צורך גמור לשבת ולא סגי בלאו הכי כי אם בדוחק קצת שרי אף על פי שאינו צורך גדול, דצורך גדול אפילו שלא לצורך שבת שרי כמ"ש רש"ל, ולהכי לא הזכיר הרמב"ם צורך גדול אלא סתם וכתב ונחפו ונצרך כו', ולא החמירו הב"ח והט"ז והעולת שבת גבי פירות אלא משום דאפשר זולתם בלא דוחק, והוא הדין לתבשילים יתירים, אבל כל שיש דוחק קצת לשבת דמי ממש לעירובי חצרות דשרי להכסף משנה מהאי טעמא, ולכן לא הזכיר צורך גדול כי אם בשלא לצורך שבת, ועיין בט"ז סוף סי' שמ"ב".

(8) שמות רבה (פ"ל, ט): "מגיד דבניו ליעקב . . הקיו ומשפטיו לישאל (תהלים קמו, יט) אלו המשפטים, לפי שאין מדותיו של הקדוש ברוך הוא כמות בשר ודם, מדת בשר ודם מורה לאחרים לעשות והוא אינו עושה כלום, והקב"ה אינו כן אלא מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לעשות ולשמור".

